

Albăiulia

Intemeiată la 1 Dec. 1918. ☞ Redactor: I. PUSCARIU.

Punerea pietrei fundamentale la noul edificiu al liceului s'a amanat. Noul program este: La ora 8 (Duminică) serviciu divin în biserică încoronării, servindu-se și un parastas în amintirea lui A. Iancu. La ora 10 examen de gimnastică, în apropierea bisericii. La ora 5 d. m. serbare școlară în sala Caragiale, încheierea festivă a anului școlar, premiarea elevilor. Luni la ora 8 dim. împartirea certificatelor, la liceu.

Chemare!

Punerea pietrei fundamentale la noul edificiu al liceului „Mihai Viteazul“ este un act de o mare însemnatate pentru orasul nostru, și trebuie să fie pentru toți oamenii de bine, din întreg județul, o zi de mare sărbătoare culturală.

E cel dintai liceu românesc care se zideste în Ardeal, dela unire încoace. În el se va face creșterea nenumăratelor generații de elevi din acest ținut românesc, aci va rasuna dealungul vremurilor cuvântul dascalilor, samantori de indemnuri și idealuri, pentru propășirea neamului nostru.

Si, fiindea acest mare act va fi o zi de mare sărbătoare, chemam pe toți iubitorii de carte, tarani și intelectuali, să ia parte. Dela sărbătorile mari, adevărații credincioși nu lipsesc niciodată.

Directiunea liceului, în vederea acestui act, a trimis în întreg jurul următoarea Chemare:

Duminică, 29 Iunie, se pune piatra fundamentală a localului de liceu la Alba-Iulia. Va participa la aceasta solemnități Dl. Ministru al Instrucțiunii, iar serviciul divin va fi oficiat de către P. S. S. Justinian Teculescu.

Ridicarea unui mare liceu în orasul Incoronării e un act de importanță istorică. El e chemat să raspândească razele binefacătoare ale culturii naționale pentru fiii acestui ținut, care a fost atât de neglijat sub dominațiunea străină.

Publicul este cu insistență rugat să participe, în număr cât mai mare, ca serbarea să fie cât mai înaltătoare.

Numai astfel se va putea afirma cu tari dorință unanimă, ca noul local de liceu să fie destinat cât mai repede chemării sale.

Program :

1. La ora 10 a. m. Serviciu divin în Catedrala Incoronării, apoi punerea pietrei fundamentale.

2. La ora 12 exerciții gimnastice, executate de elevii liceului „Mihai Viteazul“.

3. La ora 1 p. m. banchet în onoarea Dl. Ministru al Instrucțiunii.

4. Seara la ora 5 serbare școlară, în sala Caragiale.

(Se va repres., din partea Soc. Lit. G. Coșbuc, „O scrisoare pierdută“, de I. L. Caragiale).

Ratificarea fuziunii part. national cu cel taranesc

Congresele celor 2 partide, ținute la București, cu delegați din toate partile țării, au votat, în unanimitate și cu mare entuziasm, ratificarea fuziunii.

La ambele congrese s'a accentuat necesitatea necondiționată a fuziunii, pentru a se forma un mare și puternic partid de guvernământ, care să însemneze triumful democrației românești.

Țara întreaga primește cu multă bucurie această știre, și asteaptă cu mare nădejde roadele binefacătoare ale acestei fuziuni.

Din însumat vorbirea dlui I. Maniu :

Această manifestare, este primul congres al partidului national roman în România întregită.

Aci, vedem reunite toate forțele democratice din întreaga Românie și sunt fericiți să reamintesc ca prima unire în regat, am făcut-o cu partidul democrat.

Presedintele partidului national descrie apoi situațiunea internă a țării și scoate în evidență secătuirea de vlagă și sărăcia maselor populare, de către actualii guvernanti.

Fașa de această situațiune avem imperioasă datorie a reuni într'un manunchiu, toate forțele democratice și astfel uniți, să dăruim actuala guvernare.

Din aceste motive, partidul national a pornit spre calea fuziunii cu partidul taranesc. dealul nostru trebuie să fie înfăptuirea dreptății sociale, pentru care poporul este atât de dornic.

Congresul comitetelor școlare

Ministerul instrucției publice, a hotărât ținerea unui congres general în București, al reprezentanților tuturor comitetelor școlare.

La acest congres se vor discuta toate chestiunile privitoare la activitatea, reorganizarea și funcționarea comitetelor școlare.

Congresul se va ține în zilele de 5, 6 și 7 Iulie și se va deschide în sala cea mare a Ateneului.

Vor participa la congres delegați ai comitetelor școlare, din partea învățământului primar, din partea învățământului secundar, normal și profesional.

Delegațiile vor aduce și propunerile lor privitoare la înzestrarea școlilor de toate gradele de către inițiativa particulară reprezentată prin părinții copiilor elevi.

Pentru primirea și plasarea congresiștilor, ministerul instrucției publice a numit un comitet.

Sedintele Consistoriului bisericesc

Mitropolitul Pimen al Moldovei a făcut o comunicare privitoare la unificarea bisericii ortodoxe, cerând ca proiectul de lege să fie adus în discuția parlamentului, chiar în actuala sesiune, potrivit cuprinsului din mesajul regal.

Consistoriul a hotărât să asculte întâi lămuririle dlui ministru Lapedatu, în această privință, pentru care scop dsa a fost invitat să asiste la ședința de astăzi.

S'a aprobat raportul preotului Moșoia care a propus ca teologii și seminarisții să facă parte din formațiile sanitare în timp de războiu.

Pentru serbarile școlare

Ministerul de finanțe a admis ca pentru serbarile școlare, organizate de către comitetele școlare pentru strângerea de fonduri necesare întreținerii școlii și ajutorarea elevilor săraci, material didactic și bibliotecii școlare, să se reducă impozitul pe spectacole dela 32 la sută, la 10 la sută.

Comitetele școlare organizatoare vor trebui să facă cerere din timp pentru fiecare caz în parte, întrucât legea nu îngăduie reducerea de taxe în mod permanent.

Cererile pentru comunele rurale, se vor adresa administrațiilor financiare respective, iar pentru comunele urbane, direct ministerului de finanțe, serviciul taxelor pe spectacole.

in amintirea lui Avram Iancu

În acest an se împlinesc 100 de ani dela nașterea lui Avram Iancu.

Societatea Literară „G. Coșbuc“ va fixa o placă comemorativă în casa din str. Avram Iancu, unde se zice c'ar fi suferit palmuire Craiul Munților. Desvelirea plăcii va fi Duminică, în aceeași zi se va sluji un parastas în amintirea eroului.

Placa are următoarea inscripție :

În această casă a suferit umilirea
AVRAM IANCU
1824—1873
Craiul Munților

Soc. Lit. G. Coșbuc a elevilor dela liceul Mihai Viteazul Alba-Iulia, Iunie 1924.

In atențiunea Românilor

Mulți dintre Românașii noștri, mai ales dintre aceia, cari au venit din America, se lasă ademeniți și își duc dolarii spre schimb la băncile streine unde sunt apoi legați și exploatați în în dragă voe.

Din jurul Albei-Iulia asemenea vor fi mulți, cari nu s'au cumințit din pășania altora, ci au voit să dea înșiși cu capul de gard. Așa s'a întâmplat și cu fratele Teofil Lupșan, din Benic, care și-a depus bănișorii cu termen la banca „Mercur“, din Alba-Iulia. Când a voit să cumpere o batoză și să-și ridice banii, ca să plătească prețul de cumpărare, domnia dela banca „Mercur“ i-au făcut fel și fel de greutăți și n'au voit să-i plătească, zicând că trebuie să abzică pe termen de trei luni, adică de acum până la Sfânta Maria cea mică. Acum ce să facă bietul om, deși depunerea lui trebuia să i-se plătească imediat s'a dus la notarul public din Alba-Iulia și i-a mai provocat odată, apoi nefăcând banca „Mercur“ nici atunci plata, a lăsat să se ridice protest. Protestul și libelul l'a predat la un avocat ca să-și mai provoace odată și să încerce ca să scoată bănișorii, pentru cari mulți ani în șir a trebuit să asude în America.

Omul nostru trebuie să caute acum să-și mistue avuțul pe calea legii. Așa pățesc toți aceia, cari își duc banii la bănci streine de neamul și de legea noastră.

Preoții, învățătorii, notarii și intelectuali noștri de pe sate ar trebui să-și ia mai la suflet chestiunea clarificării poporului în privința aceasta, îndemnându-i să-și depună banii numai la băncile românești, cari le știu mai bine năcăzurile și îi ajută în toate ale lor.

Economice

Cetim în foaia economică-comercială „Consum“ din Cluj : Asupra situației comerciale din Alba-Iulia dăm următoarele lămuriri :

Societatea „Concordia“ lichidează, „Industria lemnului“ din Ditro stă sub lichidare (cointeresăția băncii „Cassa de păstrare“ din Alba-Iulia). Viața comercială a băncii „Mercur“ încă stagnează. Fabrica de bijuterii „Meisner“ din lipsă de capital și-a încetat activitatea ; „Banca Centrală“ sucursala Alba-Iulia și-a lichidat secția textilelor.

Aflăm, că societatea „Concordia“ a ajuns la înțelegere cu creditorii și aceștia i'au dat puțința să lichideze neforțat, fiind asigurați că își vor primi întreaga pretensiunea.

În ce privește știrea referitoare la lichidarea prăvăliei de mărfuri textile a Băncii Centrale, aflăm că nu se intenționează lichidarea ei.

STIRI

— **Au suprasolvit**, la șezătoarea literară aranjată de societatea de lectură „I. Creangă“ a elevilor de curs inferior dela liceul Mihai Viteazul, dnii Dr. I. Pop și Dr. Z. Munteanu câte 100 de lei. Societatea mulțumește pe această cale.

— **Societatea „Dr. Iuliu Maniu“**, „America“ aduce elogiul comitetului societății patriotice-culturale „Dr. Iuliu Maniu“ a Românilor din orașul Canton (America), care a inserat în câteva zile 122 membri noi, și laudă activitatea ei organizatorică.

— **Moneda metalică** de 1 și 2 lei e pusă în circulație începând dela 15 Iunie a. c. Odată cu punerea în circulație a acestor monede de metal, ministrul de finanțe va retrage treptat moneda de hârtie a Băncii Naționale de unul și doi lei.

— **Vipt bun**, se află la Ladislau Salamon Str. Dorobanților No. 16. Amiaz și cină 1000 lei lunar.

— **Directiunea generală CFE** a dat o circulară tuturor organelor pendente prin care le aduce la cunoștință că s'a dispus ca toate trenurile accelerate și de persoane să aibă garniturile formate numai din vagoane cu frână automată. Aceasta, pentru preîntâmpinarea accidentelor provenite din cauza frânelor simple sau defectate.

— **Un congres mondial al vanatorilor** va avea loc în luna August a. c. la Karlsbad. În vederea acestui congres, la care vor fi invitate toate societățile de vânatori din întreaga lume, se fac cele mai întinse pregătiri.

— **Ludendorff pentru un război de revanșă**. În orașul universitar Marburg, unde populații extremiști, au anunțat o mare manifestație, a apărut generalul Ludendorff, cu toate că poliția a interzis orice demonstrație publică, și călcând ordinele polițienesci, a ținut un discurs dela fereastra hotelului, în care a descins, în fața manifestanților. El a declarat că vorbește nu numai în numele fostului comandament general al armatei ei și ca șef al mișcării populiste, care tinde să pregătească poporul întreg pentru războiul de revanșă din viitor, care trebuie făcut cu orice preț.

— **D. prof. universitar Al. Lapedatu** a fost numit membru în comisiunea istorică a României, în locul defunctului D. Onciu.

— **Citim în „Neamul Românesc“** din 11 Iunie a. c. că există așa mare pletoră de profesori încât la unele gimnazii noi înființate funcționează ca profesori șafi de gară, moașe, agenți sanitari ; iar noi cunoaștem multe asemenea noi înființate cu avocați, farmaciști, judecatori, studenți, administratori de plasă, — numai profesori nu.

— **Ministerul Instrucțiunii** a înecunosțuit școlile secundare din țara că anul școlar se va închide în ziua de 20 Iunie. Împartirea premiilor se va face între 25—30 Iunie. Examenele de absolvire, atât pentru cursul inferior cât și pentru cursul superior, se vor ține între 6—10 Iulie.

— **Unul dintre oșii mai bogati oameni ai Europei** este Rothschild dela Viena. El are 47 de servitori și plătește pentru aceștia o dare de 5019 milioane de coroane. Anul trecut avea 61 de servitori și plătea pentru ei dare 946 milioane. Care rege al Europei se poate lauda cu atâția servitori ?

— **Casinoul din Sinaia** intră definitiv, în proprietatea Eforiei spiritualelor. Jocurile de noroc au fost suprimate. Se vor da baluri, serbări, conferințe și teatru în sălile acestui casinou.

Tribuna Libera

Raspuns D-lui Roșca Anghel Loco

Die Roșca! În prețiosul ziar „Albailulia” No. 25, am primit răspunsul D-tale, sunt foarte îndestulit cu el, cu atât mai vârtos că dela D-ta nici nu m'am așteptat la un alt răspuns, îți mulțumesc deci, iar judecata dreaptă a încredințez opiniei publice.

Ce privește pe cei 2—3 analfați cari zici că mi stau la spate, îți declar că eu nu-i cunosc, fără să știu că nu 2—3 sunt alături de mine ci și 50 la număr.

Ca să te convingi încă de contrarul îți propun ca se ne supunem unui examen în fața unor experți cari vor fi în drept a constata capacitatea fiecaruia aparte, atât a noastră cât și a D-tale, sau să dovedim prin atestate școlare clasele absolvate.

Eu am firma convingere că nici D-ta nu ai mai multă știință ca ori și care din noi, că nu ai absolvat poate nici cursul de cantor, fără ai fost ajutat de noroc prin care te-ai ridicat și ne bucurăm ca e așa, însă ar fi de dorit ca se nu-ți bați joc privitor de nimenea mai mult.

Alba-Iulia la 25 Iunie 1924.

G. DRĂMBĂREAN.

Convocare.

Membrii Cooperativei Alba-Iulia, prin aceasta sunt convocați la adunare generală extraordinară pe Duminică în 29 Iunie a. c. orele 4 d. m. în localul Cooperativei din str. Regele Ferdinand No. 3 pentru schimbarea art. 19 p. II din statute în sensul, că membrii sunt răspunzători cu înzeccitul capitalului iscălit și eventuale propuneri.

Se observă, că de membri sunt considerați numai cei ce și-au achitat deja cotele.

CONZILIUL DE ADM.

Din Cetea

Dela oficiul parohial gr. cat. Cetea

On. Redacție! Vă rugăm să binevoiați a publica în ziar următoarele:

Domnul Dr. Aurel Sava primarul orașului Alba-Iulia a dăruit bisericii gr. cat. din Cetea care acum se edifică din nou, — dela dânsul și din colecta făcută de dânsul — frumoasa sumă de Lei 7000, care sumă s'a și încasat de către of. parohial. A mai promis vrednicul și harnicul primar, că va mai colecta până atunci, până când din suma colectată, de dânsul se va putea acoperi turnul bisericii cu tinichea, și se va mai cumpăra un clopot.

Dzeu să-i dea D-lui primar multă sănătate ca să-și poată împlini dorința, iar noi îi exprimăm și pe calea aceasta sentimentele de mulțumită.

Cetea la 19 Iunie 1924.

COM. PAROHIAL.

Cuvantarea d. I. Mihalache la Muscel

Dsa spune că a venit în Muscel să anunțe unirea dintre partidul național și partidul țărănesc. Arată apoi că n'au trecut de cât 5 ani de când în jud. Muscel se pornise acțiunea pentru răsturnarea oligarhiei și întronarea democrației.

Astăzi armatele Ardealului s'au unit cu armatele Vechiului Regat și Basarabiei și a format o singură armată, armata Țării Românești.

Armata aceasta este gata de luptă și izbândă.

Cum s'a împlinit fuziunea

Tratativele care existau de mai multă vreme între partidul național și partidul țărănesc, la un moment dat au devenit mai vii și soluția la care s'a ajuns era soluția cerută de țara întreagă. Bazele noului partid național țărănesc, au fost turnate apoi

într'un Decalog și statut, care sunt expresia cea mai sinceră a poporului românesc.

Partidul național-țărănesc care va căpăta consfințirea definitivă Duminică, este cel mai tare și mai bine organizat.

Partidul național-țărănesc are încrederea poporului. Astfel stând lucrurile partidul național-țărănesc este singur care are într'adevăr încrederea poporului. Și dacă se poate face un pronostic, se mai poate adăuga că și regele, va trebui să aibă încredere în noul partid.

Programul de guvernământ

Partidul național-țărănesc, la guvern va căuta ca legile să se respecte, chiar cu vărsare de sânge, de va fi nevoie. Finanțele vor fi întrebuințate unde trebuie cum trebuie și de cine trebuie. Funcționarilor li se va lăsa inițiativă, cu deplină răspundere. Armata și jandarmeria, nu va mai fi întrebuințată ca instrument electoral, ci pentru apărarea țării. Comerțul și industria vor fi încurajate. Iar școala ridicată acolo unde trebuie.

În afară, relații prietenești, iar cu Rusia care prezintă un permanent pericol, vom căuta să facem o pace onorabilă.

Sfintii Bisericii

Dăm aci, după o gazetă din Cluj numele sfinților, a căror viață se află descrisă în cartea: „În drum spre Emaus” de M. Sadoveanu și D. Pătrășcanu.

1. Sfinții Luca și Cleopa, ucenicii iubii ai Domnului, cărora li s'a arătat în ziua luminății învierii, însoțindu-i până la satul Emaus.

2. Andronic și Atanasia, cari au trăit în al patrulea veac după învierea Domnului, pe vremea împăratului Teodosie ca niște îngeri cu trup omenesc.

3. Anastasia Romana, care pe vremea împăratului Deciu, marele vrăjmaș al creștinilor, a

suferit mai bucuros moartea, decât să se lapede de Hristos.

4. Roman, făcătorul de condace, care trăind viața sfântă a alcătuit o mulțime de cântări spre lauda și mărirea lui Dumnezeu.

5. Longhin sutașul, care a fost lângă crucea lui Isus și a mărturisit, că cel omorât de jidovi este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu.

6. Pelaghia, care mai întâi a fost femeie desfrânată, dar apoi, cunoscând adevărul Evangheliei, s'a întors pe calea vieții și s'a făcut femeie sfântă.

7. Alexandru cărbunarul, care a suferit moarte pentru Hristos în veacul al treilea.

8. Sfinții șapte tineri din Efes, cari au adormit într'o peșteră pe vremea împăratului Deciu.

9. Ciprian, episcop în Cartagena, căruia i-s'a tăiat capul pe vremea împăratului Valerian.

10. Moise harapul, cel cuvios, care de-aseenea a murit pentru legea lui Hristos.

11. Alexandru cel cucernic și umilit, care a luptat împotriva celor ce lățiau între oameni învățături greșite.

12. Anicet și Fotie, cei cari patimi cumplite au suferit pentru Hristos în vremea lui Dioclețian.

13. Andrei Stratilat, care a mărturisit pe Hristos în vremea împăratului Maximian.

14. Patroclu, sfântul mucenic din vremea lui Aurelian împăratul, care a fost ucis cu sabia.

Această carte n'ar trebui să lipsească din casa nici unui român, nici din palate, nici din colibi. Ar trebui să o citească tot sufletul creștinesc, cei bătrâni și cei tineri, căci vor găsi întrânsa lucruri mari și minunate și vor trăi, citind-o, clipe de adevărată înălțare sufletească.

Reclama e sufletul comerțului :: ::

Tuberculoza se poate vindeca!

Savantul profesor Charles Richet a prezentat la Academia de științe din Paris o foarte interesantă notă privitoare la vindecarea tuberculozei. — Richet a ajuns la constatarea că această boală se poate vindeca sigur, cu ajutorul unei cure de zeamă de carne crudă.

Hotărâtoare în această privință au fost experiențele făcute cu niște câini cărora li se inoculase bacilul tuberculozei; supuși regimului de zeamă de carne crudă, aceștia nu s'au bolnăvit, pe când alții au murit.

Experiențele făcute asupra oamenilor n'au fost mai puțin caracteristice și decisive. Cifrele

și rezultatele sunt surprinzătoare. Procesul următor căruia se obține ameliorarea poate fi rezumat la refacerea țesutului muscular, pe care tuberculoza îi distrugă.

Zeama de carne crudă care constituie, după Ch. Richet, alimentul și tratamentul indicat pentru tuberculosă, dă rezultatele cele mai mulțumitoare și în cazurile de anemie sau de debilitate la copii, ea fiind în același timp indicată pentru orice convalescent. Dificultatea este că bolnavul nu poate înghiți carne crudă în cantitatea necesară pentru obținerea unei suficiente proporții de zeamă.

Comunicarea făcută de Richet, ascultată cu mult interes, a produs o legitimă impresie, dată fiind importanța problemei.

NOU! NOU!

La 1 Iunie se deschide în Alba-Iulia, piata, localul Filip Gelb, magazinul de manufactura și textile produsele fabricii

Tesatoria Ardeleana

din Cluj. En gros și en detail. Unica și cea mai mare fabrica românească din Ardeal, renumita în toată țara. Cele mai solide marfuri.

Fondat 1849 :: En detail-En gros

CAROL F. JICKEU

:: SIBIU :: — ALBA-IULIA
Telefon 15 și 17 :: Telefon 33 ::

Marfuri de fier, Articole pentru bucatarie, Unelte pentru tot meseriașii pentru măsari, dulgheri, lăcătuși, mecanici, tinichigii, zidari, tăbăcari, sticlari, etc. etc.

MASINI SCULE, MASINI AGRICOLE,

sămânțe pentru grădini și câmp, mașini pentru bucatărie, sobe de încălzit din tuci și teracota articole tehnice, mobilă pentru odăi de baie

30

„AGRONOMUL”

Societate Anonima de asigurări generale

Operează cele mai favorabile asigurări: de viață, accidente, incendiu, vite și ori-ce alte. / Reprezentantă generală pentru Județul Alba de jos se află în Alba-Iulia edificiul Băncii „Casa de păstrare” și în toate orașele din țara.

„ALBA”

fostă „Ardealul” e singura librărie și tipografie românească A-Iulia, palatul Băncii „Izvorul”

Tipografia

aranjată cu cel mai variat și modern material. Execută prompt și cu prețurile cele mai moderate tot felul de lucrări

VINEA

soc. pe acții pentru comerțul de Vinuri și derivatele lor.

Deposit
ALBA-IULIA
Str. Rosiorilor

Cumpara și vinde vinuri în cantități cât de mari.

Capital
deplin varsat
5 milioane.

„IZVORUL”

instituit de credit și economii s. p. a. Alba-Iulia

SUCURSALE: Ighiu, Mureș-Uioara,
:: Teiuș, Zlatna, Vințul de jos. ::

Face toate operațiunile de banca. :: Primește depuneri spre fructificare în condițiile cele mai favorabile. Secție americană. Secție de mărfuri.

BANCA CENTRALA

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT, SUCURSALA

ALBA-IULIA SEDIUL: CLUJ

CAPITAL deplin varsat
Lei 50.000.000—

REZERVA Cca
Lei 20.000.000—

FILIALE: Alba-Iulia, Arad, Hateg, Bistrița, Sibiu, Oradea Mare, Turda

ADRESA TELEGRAFICA
CENTRALA
Telefon No. 68

Tot felul de operațiuni de banca și comerciale.

Fabrica de
tigla
și caramida

TAMBO

Biroul: Str. Plevnei No. 1.
CASELE DR. MARZA.

Telefon 72.

Un ziar cinstit romanesc este o comoara pentru casa fiecarui Roman. Abonati dar Albailulia

Comandati

tipăriturile voastre la singura librărie românească din Alba-Iulia, cumpărați cărți și tot felul de rechizite dela librăria și tipografia „Alba” fostă „Ardealul” palatul Băncii „Izvorul” :: ::

Societatea Generala Transilvaneana
De Comerțiu Pe Acții Alba-Iulia
fosta NANDOR FUCHS.

Numai în mare pentru comercianți. Mare magazin stabii de textile, coloniale și marfuri. Cu prețurile cele mai scăzute. Serviciul cel mai solid.